

Redaktionelt forord

Forskningspolitik er det overordnede tema for dette nummer af Økonomi & Politik. I den første artikel søger Christian Knudsen at afdække, hvad der er baggrunden for Silicon Valley's succes som region og i hvilken udstrækning andre regioner kan imitere denne succes. Der gives et kort rids af den økonomiske og teknologiske udvikling i Silicon Valley siden 1950'erne fra introduktionen af halvledere indtil internet-boomet. Herefter søges regionens succes forklaret af to faktorer. For det første peges der på, at man igennem de sidste 50 år har været i stand til at opbygge et forgrenet net af servicevirksomheder, der har gjort området til en inkubator-region for nye iværksættere. Det drejer sig f.eks. om anvendelsesorienterede forskningsinstitutioner, venture kapital virksomheder, advokatfirmaer med speciale i højteknologiske iværksættere, rekrutteringsfirmaer af ledere og specialister, kontraktproducenter, markedsføringsfirmaer, etc. For det andet har Silicon Valley udviklet en særegen industristruktur, der består af mange meget specialiserede virksomheder, som samarbejder inden for mere eller mindre forgrenede netværk.

I den anden artikel analyserer *Valdemar Smith og Bettina Damm* EU's 4. rammeprogram for forskning. Konklusionen er, at omfanget af den danske deltagelse i EU's 4. rammeprogram er ganske betydeligt og erhvervslivets deltagelse hører til i den øvre ende, når man sammenligner med de øvrige lande. Målt på antal deltagere og støttekroner må den danske deltagelse altså betegnes som en succes. Selv om det kan være vanskeligt for den enkelte leder i erhvervslivet konkret at vurdere betydningen for sin egen virksom-

hed, peger analysen i retning af, at de deltagende virksomheder i stort omfang mener at have opnået resultater, der på længere sigt er brugbare. Derimod er der en noget mindre gruppe, der allerede nu kan konstatere, at EU-forskningssamarbejdet har sat sig spor i virksomhedens indtjening, enten i form af omkostningsreduktion og/eller fremgang i omsætningen.

Nina Smith konkluderer i den tredje artikel om forskningens samfundsøkonomiske effekt, at ud fra en samlet vurdering af resultaterne fra de internationale og danske undersøgelser gælder det, at de danske investeringer i forskning og udvikling er for lave i forhold til, hvad der samfundsøkonomisk ville være det optimale niveau, ikke mindst under hensyntagen til de fremtidige udfordringer som følge af den faldende arbejdsstyrke. Hvorvidt de fremtidige investeringer i forskning primært skal løftes af den private sektor eller bæres af det offentlige, er knap så entydigt. Men i overvejelserne bør indgå, at i et land som Danmark, der domineres af små og mellemstore virksomheder, må det offentlige bære en større del af FoU-aktiviteten end i lande domineret af store erhvervsvirksomheder, hvis ikke der skal blive konsekvent underinvesteret.

I den fjerde artikel rejser *Hanne Foss Hansen* spørgsmålet om, hvilken slags politik forskningspolitik er. Hun viser, at forskningspolitik er et lige så bredt og righoldigt begreb og fænomen som fællesmængden af begreberne og fænomenerne politik og forskning. Dog kan der spores en tendens til, at diskussionen om forskningspolitik ofte begrænser sig til en for-

ståelse af politik primært som ideologi, adfærd, autoritative beslutninger samt institutionalisering. De bredere forståelser af politik som fordeling og som magt synes at have en tendens til at glide i baggrunden. En del af karakteristikaene ved forskningspolitik synes at reflektere karakteristika ved forskningen og forskningssystemet. Artiklen har også peget på en række konsekvenser af disse karakteristika, frem for alt på udfordringen at skabe en konstruktiv dialog med og afvejninger mellem de mange konfliktfyldte interesser, herunder at sikre et politikerengagement, men også på udfordringer relateret til at håndtere interministerielle konflikter og asymmetri, sikre en relevant oversættelse af importerede forskningspolitiske ideer samt sikre dokumentation af resultater og nytte.

Den sidste artikel er uden for det overordnede tema og omhandler Europaudvalgets demokratiske kontrol med EU-politikken. Heri argumenteres der med udgangspunkt i en rousseausk henholdsvis madisonsk argumentationslogik for, at Europaudvalgets rollevaretagelse i mange år har været under pres, fordi den sene inddragelse og det stadig stærkere »informations-over-loadning« af udvalget gør det svært i virkeligheden at varetage den demo-

kratiske kontrol med EU-politikken, som den ifølge egen og mange andres forståelse skal forestå. Samtidig gør netop den rousseauske argumentationslogiks stærke rodfæstelse i Danmark det svært at tænke på, at det kunne være anderledes. Meget tyder på, at den manglende inddragelse af fagudvalgene netop hænger sammen hermed.

I Danmark betragtes den rousseauske argumentationskæde som den egentligt demokratiske, selv om den blot er en yderliggående måde at se på demokratiet på. En inddragelse af andre måder at betragte demokratiet på i debatten om den danske demokratiske kontrol med EU-politikken ville både i højere grad fremtidssikre debattens resultater og medvirke til en større forståelse af andre medlemsstaters debatter om det samme emne. Artiklen kan derfor også betragtes som et argument for en mere »midterorienteret« argumentationslogik i forbindelse med »italesætningen« af Europaudvalget, som både rummede den rousseauske og den madisonske måde at argumentere på.

Peter Nedergaard
Redaktør